

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain 11 luvun väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain 11 luvun väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta (HE 11/2021 vp): Asia on saapunut työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- hallitussihteeri Eeva Vartio, työ- ja elinkeinoministeriö
- kehittämisasiantuntija Pirjo Pääkkönen, KEHA-keskus
- johtaja Tiina Korhonen, Uudenmaan TE-toimisto
- juristi Antti Ristimäki, Kansaneläkelaitos
- toiminnanjohtaja Aki Villman, Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- valtiovarainministeriö
- sosiaali- ja terveysministeriö
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- STTK ry
- Akava ry
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Suomen Yrittäjät ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalain 11 luvun väliaikaisesta muuttamisesta annettua lakia. Yrittäjien oikeutta työmarkkinatukeen koskevien väliaikaisten säännösten voimassaoloa jatkettaisiin 30.6.2021 asti covid-19-pandemian edelleen jatkuessa.

Esitys liittyy valtion vuoden 2021 ensimmäiseen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Valiokunnan mietintö TyVM 1/2021 vp

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.4.2021.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Työttömyysturvalain (1290/2002) väliaikainen muutos yrittäjien oikeudesta työmarkkinatukeen tuli voimaan 8.4.2020, ja sen voimassaoloa on aiemmin jatkettu 1.7.2020 ja 1.1.2021. Nykyinen väliaikainen muutos on voimassa 31.3.2021 asti. Covid-19-pandemian jatkuessa väliaikaisen muutoksen voimassaoloa esitetään jatkettavaksi 30.6.2021 asti.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena ja puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana. Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta huomauttaa kuitenkin, että säännösten ennakoitavuuden ja ymmärrettävyyden vuoksi tulisi jatkossa väliaikaistenkin muutosten kohdalla välttää niiden tekemistä kovin lyhyiksi jaksoiksi kerrallaan. Mikäli näin joudutaan kuitenkin toimimaan, on jatkopäätökset tehtävä ja niistä tiedotettava riittävän ajoissa.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 11/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 4.3.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Anna Kontula vas
varapuheenjohtaja Katja Taimela sd
jäsen Terhi Koulumies kok
jäsen Antti Kurvinen kesk
jäsen Rami Lehto ps
jäsen Niina Malm sd
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk
jäsen Jukka Mäkynen ps
jäsen Anders Norrback r
jäsen Arto Satonen kok
jäsen Ruut Sjöblom kok
jäsen Riikka Slunga-Poutsalo ps
jäsen Sofia Virta vihr

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

istuntoasiainneuvos Miika Suves

Valiokunnan mietintö TyVM 1/2021 vp Vastalause

Vastalause

Perustelut

Hallituksen esityksen mukaisesti yrittäjien oikeutta työmarkkinatukeen koskevien väliaikaisten säännösten voimassaoloa jatkettaisiin 30.6.2021 asti covid-19-pandemian edelleen jatkuessa. Väliaikaisella työttömyysturvan muutossäännöksellä pyritään turvaamaan yrittäjien hankalaa taloudellista asemaa koronakriisin keskellä.

Koronatilanne näyttää jatkuvasti vain pahentuneen. Taloudellinen epävarmuus on edelleen suurta. Ihmisten kulutuskäyttämisen muutokset ovat johtaneet paikoin haastaviin tilanteisiin yrittäjien kohdalla. Myös hallituksen elinkeinotoiminnan rajoittamiseksi annetut suositukset hankaloittavat tilannetta entisestään.

Valtioneuvosto on yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa julistanut maahan poikkeusolot 1.3.2021. Tämä indikoi osaltaan sitä, että koronatilanne on pahenemassa. Lienee todennäköistä siis, että myös tämän esityksen osalta hallitus tulee mahdollisesti esittämään voimassaoloajan pidentämistä kesän lähestyessä.

Koska kriisin kestosta ei ole täyttä varmuutta, on perusteltua, että yrittäjien työttömyysturvaa koskevaa väliaikaista säädöstä jatketaan vuoden loppuun saakka. Näin ollen lain voimassaolon on perusteltua olla pidempi kuin mihin hallitus on esityksessään päätenyt.

Vaikka on mahdollista, että työmarkkinatukea saavien yrittäjien määrä vähenee, on kuitenkin huomioitava pandemian aiheuttama epävarma tilanne, joka hankaloittaa yrittäjien toimintaedellytyksiä. Lisäksi uudet ja voimakkaammat elinkeinonvapauteen liittyvät rajoitukset aiheuttavat merkittävää haittaa eri toimialoille.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi 1 ja 2 momentti muutettuna seuraavasti:

Vastalauseen muutosehdotukset

Tämä laki tulee voimaan 8 päivänä huhtikuuta 2020 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2021.

Lakia sovelletaan työmarkkinatukeen, jota maksetaan ajalta, joka alkaa 16 päivänä maaliskuuta 2020 ja päättyy 31 päivänä joulukuuta 2021.

(3 mom. kuten TyVM)

**Valiokunnan mietintö TyVM 1/2021 vp
Vastalause**

Voimaantulosäännös

(Kuten TyVM)

Helsingissä 4.3.2021

Arto Satonen kok
Terhi Koulumies kok
Ruut Sjöblom kok
Riikka Slunga-Poutsalo ps
Rami Lehto ps
Jukka Mäkyne ps